

Προτάσεις ΤΕΕ/ΤΔΜ στη διαβούλευση για το Επιχειρησιακό Σχέδιο Δήμου Κοζάνης

ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ

Επιχειρησιακό σχέδιο δήμου Κοζάνης

Η συμβολή του **Τεχνικού Επιμελητηρίου Κοζάνης** (Τ.Ε.Ε.) Τμήμα Δυτ. Μακεδονίας

Εισαγωγή

Ο στρατηγικός σχεδιασμός του Δήμου Κοζάνης συζητείται σε μια συγκυρία πρωτοφανούς υποβάθμισης του βιοτικού επιπέδου και των εργασιακών και ασφαλιστικών δικαιωμάτων της συντριπτικής πλειοψηφίας του ελληνικού λαού. Πρόσφατο θύμα, αλλά δυστυχώς όχι έσχατο, υπήρξε και το «Πράσινο Ταμείο», από το οποίο προσδοκούσαν κάποιους πόρους και οι ΟΤΑ.

Το συγκεκριμένο εργαλείο, ο στρατηγικός σχεδιασμός, πρέπει να αποτελεί την απάντηση στο ερώτημα «πως θέλουμε τον Δήμο μας τα επόμενα είκοσι χρόνια».

Εδώ, σήμερα και κάτω από αυτές τις συνθήκες, η βαρύτητα των οποίων δεν παραγνωρίζεται, πρέπει να κατατεθούν προτάσεις για το πως βλέπουμε το μέλλον του τόπου μας, του δικού μας αλλά κυρίως των παιδιών μας για τα επόμενα χρόνια και ποιές οι άμεσες προτεραιότητες για την τριετία. Βασική προϋπόθεση, ο σχεδιασμός να γίνει με βάση τις κοινωνικές ανάγκες των πολιτών και τις μελλοντικές προοπτικές του τόπου κι όχι με βάση γραφειοκρατικά πρότυπα στηριζόμενα στο ασφυκτικό οικονομικό περιβάλλον.

Πρέπει να συνδράμουμε όλοι: η δημοτική αρχή, οι φορείς και οι πολίτες, στην προσπάθεια εκπόνησης ενός σχεδίου που θα θέτει προτεραιότητες στην άσκηση πολιτικής σε τοπικό επίπεδο, που θα ανταποκρίνεται στις σύγχρονες ανάγκες της κοινωνίας, θα ενσωματώνει καινοτόμα εργαλεία και σύγχρονες μεθόδους προγραμματισμού, θα είναι συνεκτικό και κύρια συμμετοχικό και οι τελικές προτάσεις να στοχεύουν στη δημιουργία ενός δημοκρατικού, λειτουργικού και βιώσιμου Δήμου Κοζάνης.

Το κείμενο

Θα θέλαμε να κάνουμε κάποιες παρατηρήσεις σχετικά με το κείμενο–εισήγηση που κατατέθηκε για διαβούλευση από τον Δήμο Κοζάνης.

1. Πρόκειται για ένα κείμενο που περιλαμβάνει λεπτομερή ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης με, αναμφίβολα, χρήσιμα στοιχεία και την σε γενικές γραμμές καλή (με κάποιες ελλείψεις) αξιολόγηση με τη μέθοδο SWOT (Δυνατά – Αδύνατα σημεία, Ευκαιρίες, Απειλές), ενώ υστερεί εμφανώς στην ανάπτυξη του οράματος του στρατηγικού σχεδιασμού.
2. Σε όλο το κείμενο δεν υπάρχει αναφορά στον σχεδιασμό των μετεγκαταστάσεων της Ποντοκώμης και Ακρινής
3. Στην SWOT ανάλυση γίνονται αρκετές ενδιαφέρουσες αναφορές για τις οποίες όμως δεν καταγράφεται καμιά προσπάθεια αξιοποίησης στα συμπεράσματα για

την κατάρτιση του Στρατηγικό σχεδιασμό

4. Επίσης πολύ ενδιαφέρουσες αναφορές γίνονται για τα εργαλεία που αναφέρονται στο κείμενο (Χάρτης της Λειψίας – Διακήρυξη του Τολέδο κ. άλ.), αλλά αυτά απέχουν πολύ, αν δεν βρίσκονται σε αναντιστοιχία, με τις προτάσεις του στρατηγικού σχεδιασμού. Θα προτείνουμε συμπληρωματικά αλλά ως βασικά εργαλεία και την Ατζέντα 21, τη χάρτα του Ααλμποργκ, τη νέα χάρτα των Αθηνών και το σύμφωνο των δημάρχων για την ενέργεια.
5. Θεωρούμε απολύτως αόριστες τις αναφορές στην τελευταία σελίδα του κειμένου στους 4 Άξονες προτεραιότητας με τους 9 γενικούς στόχους, με την ερώτηση που αβίαστα υποβάλλεται «Πως και με ποιους τρόπους και με ποια προσδοκώμενα αποτελέσματα θα φτάσουμε στη ...» α. Βελτίωση της ποιότητας Ζωής και προστασία του περιβάλλοντος β. Βελτίωση υποδομών και Υπηρεσιών Κοινωνικής Φροντίδας, Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού. γ. Ενίσχυση του Παραγωγικού περιβάλλοντος και της ανταγωνιστικότητας- Προώθηση της απασχόλησης δ. Βελτίωση της Διοικητικής Ικανότητας του Δήμου»

Οι **προτάσεις** μας ως ΤΕΕ, όπως είναι φυσικό, αφορούν στον τομέα Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής και αποτελούν προϋποθέσεις για την ορθή κατάρτιση ενός ικανοποιητικού Επιχειρησιακού σχεδίου.

Στόχος της χωροταξικής και πολεοδομικής οργάνωσης είναι η ρύθμιση και οργάνωση των ανθρώπινων δραστηριοτήτων και λειτουργιών με την ορθολογική κατανομή, διάρθρωση και ανάπτυξη των φυσικών πόρων, των οικονομικών, κοινωνικών, πολιτιστικών και δημογραφικών δεδομένων και με συντονισμό της εφαρμογής των προγραμμάτων ανάπτυξης σε συγκεκριμένες εδαφικές ενότητες ώστε να βελτιωθούν η ισορροπία του δικτύου των πόλεων, οι σχέσεις πόλης-υπαίθρου, η διαχείριση των φυσικών και πολιτιστικών πόρων και η προστασία του περιβάλλοντος.

Οι πόλεις μας μπορεί να ξαναγίνουν βιώσιμες για τους σημερινούς κατοίκους της και αιψόρες για τις μελλοντικές γενιές.

Θέτοντας ως στόχο την «βιώσιμη πόλη» είμαστε υποχρεωμένοι να διαπραγματευθούμε ζητήματα που άπτονται της υλικότερης μορφής της καθημερινότητας: ζητήματα ελεύθερου χρόνου και εργασίας, οικειοποίησης και χρήσης του δημοσίου χώρου, βελτίωσης των κυκλοφοριακών συνθηκών, επανασύστασης της γειτονιάς, μείωση της ρύπανσης και του θορύβου, ανασυγκρότηση της φύσης μέσα στην πόλη και ακόμη ζητήματα αισθητικής, πολιτισμού και κοινωνικής δικαιοσύνης τα οποία και ακούγονται λιγότερο «καθημερινά» αλλά που είναι διεκδικήσιμα σε καθημερινή βάση. Το «βιώσιμο», έτσι οριζόμενο, εμφανίζεται ως το αντίθετο του «αβίωτου» και υπερβαίνει την απλή επιβίωση. Η βιωσιμότητα δεν είναι θέμα «αντικειμενικών νόμων» ούτε αποτέλεσμα κάποιας ιστορικής νομοτέλειας. Είναι συνάρτηση της συλλογικής βούλησης των ανθρώπων, είναι θέμα κουλτούρας και επιλογών.

Στη συγκεκριμένη συγκυρία οι προτάσεις θα πρέπει να είναι απόλυτα ακριβείς και εμπειριστατωμένες αλλά ταυτόχρονα να αποτελούν βάσεις για τη πόλη της επόμενης εικοσαετίας και αυτό μπορεί να γίνει μόνο με στοχευμένο σχεδιασμό στρατηγικού χαρακτήρα που θα υλοποιείται σε φάσεις:

1. Στη SWOT ανάλυση αναφέρεται ως «κρίσιμο ζήτημα» η κατάρτιση Γενικού

Πολεοδομικού Σχεδίου του νέου Δήμου. Θεωρούμε βασική προτεραιότητα την επικαιροποίηση του ούτως ή άλλως «παγωμένου» από το 2003 ΓΠΣ με όλα τα νέα δεδομένα:

- α. Διευρυμένος Δήμος με τις νέες κωμοπόλεις (Δ.Δ.) σε ρόλους περιφερειακών θεματικών πόλεων
 - β. Μετεγκαταστάσεις Ακρινής και Ποντοκώμης με την ενσωμάτωση στη ΖΕΠ και τη δημιουργία μαζί με το Πανεπιστήμιο ενός νέου πολεοδομικού πόλου
 - γ. Προσαρμογή στις νέες ανάγκες των υποδομών μεταφορών Οδικών, Σιδηροδρομικών και Αεροπορικών
 - δ. Χρήσεις γης σε όλο τον Καλλικρατικό δήμο, σχεδιασμός που, εκτός των άλλων, συνδέεται άμεσα με την ανάπτυξη του πρωτογενή τομέα και την αξιοποίηση της υπαίθρου
 - ε. Ενσωμάτωση των ΣΧΟΟΑΠ
2. Προώθηση της βιώσιμης κινητικότητας με Κυκλοφοριακή μελέτη για όλο τον αστικό ιστό της πόλης, με σαφείς ιεραρχήσεις οδών-πεζοδρόμων και ολοκληρωμένο περιφερειακό δίκτυο, σε συνδυασμό (αν απαιτηθεί) με μερική ή ολική αναθεώρηση του σχεδίου πόλης με επαναπροσδιορισμό των σημαντικών πόλων έλξης και των χρήσεων γης αλλά και με προτάσεις αστικών αναπλάσεων.
 3. Στη συνέχεια των δύο παραπάνω σημείων και συμπληρωματικά εκπόνηση στρατηγικού σχεδίου για το Πράσινο
 4. Αξιολόγηση και διαχείριση της κτηματικής περιουσίας και του κτηριακού αποθέματος του νέου Δήμου με χωριστό Ταμείο ώστε να δημιουργηθούν συνθήκες πολεοδομικών (διανοίξεις δρόμων και πλατειών) αλλά και κοινωνικών (δημοτικός λαχανόκηπος, κοινωνικό παντοπωλείο κ.ά.) παρεμβάσεων.
 5. Αξιοποίηση του προγράμματος «Ήλιος» στην με την πρωτοβουλία επιχειρηματικών κινήσεων στον Δήμο.
 6. Διεκδίκηση των πόρων που υποσχέθηκε η κυβέρνηση προς τους ΟΤΑ από το «Πράσινο Ταμείο» και υπαναχώρησε με μια κίνηση στα όρια της συνταγματικότητας
 7. Μείωση του ενεργειακού αποτυπώματος (εξοικονόμηση, βιοκλιματικός σχεδιασμός, παραγωγή πράσινης ενέργειας).
 8. Σχεδιασμός για τη προστασία και διαχείριση των υδάτινων πόρων
 9. Πρόγραμμα ανάπτυξης παραλίμνιων περιοχών. Σχεδιασμός με συγκεκριμένες φάσεις υλοποίησης (χρήσεις γης, υποδομές, τουρισμός, πολιτισμός). Προϋπόθεση η αλλαγή ιδιοκτησιακού (ΔΕΗ)
 10. Σε συνεργασία με τη ΔΙΑΔΥΜΑ πρόταση για ολοκληρωμένη διαχείριση απορριμμάτων, ανακύκλωση στη πηγή και μελέτη για πρόγραμμα περιορισμού των απορριμμάτων-σύνδεση με τέλη
 11. Περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση των πολιτών, ως βασικό στοιχείο της βιώσιμης διακυβέρνησης
 12. Αναδιοργάνωση (και όχι απλά «βελτίωση») ηλεκτρονικά των εσωτερικών υπηρεσιών του Δήμου με τη λογική ενός project manager

Οι παρεμβάσεις που προτείνονται αποσκοπούν στη μετεξέλιξη της περιοχής και του μεγαλύτερου ενεργειακού Δήμου της χώρας σε ένα πολυδύναμο επενδυτικό κέντρο για την προώθηση της τοπικής οικονομίας και απασχόλησης με άξονα την ενέργεια και την προστασία του περιβάλλοντος, που περιλαμβάνει την αποκατάσταση και επαναπόδοση των εδαφών των ορυχείων της ΔΕΗ και τελικά την αναγόρευσή της ως ενεργειακό κέντρο σε πανευρωπαϊκό επίπεδο. Είναι προφανές

ότι τα παραπάνω συνδέονται με τον προσεκτικό σχεδιασμό για την προετοιμασία της περιοχής στη πορεία προς τη μεταλιγνιτική περίοδο.

Όσα προτείνονται παραπάνω δεν απαιτούν σημαντικά κονδύλια, αλλά αποτελούν ουσιαστικά εργαλεία και προϋποθέσεις, ειδικά σε μια εποχή ισχνών αγελάδων, για την προοπτική και την ανάπτυξη της περιοχής και ουσιαστική προετοιμασία και ωριμότητα (μελέτες) για υλοποίηση, με την πρώτη ευκαιρία (χρηματοδοτήσεις).

Είναι προφανές ότι το ΤΕΕ είναι στη διάθεσή σας για εξειδίκευση και εμβάθυνση στις προτάσεις που καταθέτουμε.